

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดพะเยา

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2562 และแนวโน้มปี 2563

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

หน้า

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด.....	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร...	2
2.1 ราคาน้ำมัน	
2.2 สถานการณ์น้ำ	
2.3 สถานการณ์โรคระบาด	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร.....	3
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2562.....	4
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาป่าไม้	
สาขาบริการทางการเกษตร	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563.....	12
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาป่าไม้	
สาขาบริการทางการเกษตร	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์	
มวลรวมภาคเกษตร จ.พะเยา....	13
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ	
(ปีปฏิทิน).....	13
ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้า	
เกษตรที่สำคัญ.....	14

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2562 และแนวโน้มปี 2563 จังหวัดพะเยา

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2562 มีการหดตัวร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับ ปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 3.4 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.3 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 4.3 สาขาการบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 0.9 และสาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 0.9 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนที่ลดลง สภาพอากาศที่แปรปรวนไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต การระบาดของศัตรูพืชและโรคระบาด ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรปี 2562 ลดลงร้อยละ 3.0 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วงนานไม่ตรงตามฤดูกาล ประกอบกับเกิดการระบาดของโรคหนอนกระทู้ในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และโรคไหม้คอรวงในข้าวนาปี ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและคุณภาพลดลง และสาขาประมงที่ลดปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลานิล) สำหรับสาขาปศุสัตว์นั้นได้มีการขยายการผลิตในโคเนื้อ สุกร และไก่เนื้อเพิ่มขึ้น ในขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 และดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ 0.1

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.3) – 0.7 โดยสาขาพืชคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.1) – (-0.1) สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 8.7 – 9.7 สาขาประมงคาดว่าจะหดตัว อยู่ในช่วงร้อยละ (-2.2) - (-1.2) ส่วนการบริการทางการเกษตรและป่าไม้ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.5) – 0.5 และ (-1.5) – (-0.5) ตามลำดับ โดยยังมีปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนที่ลดลง ภาวะฝนทิ้งช่วง ภาวะแห้งแล้งช่วงปลายปีที่อาจเกิดขึ้นเร็วกว่าปกติ และการเกิดปัญหาโรคระบาดต่างๆ

จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1

ภายในสถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ ตำบลตอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

โทรศัพท์ 0 5312 1318

โทรสาร 0 5312 1319

www.2.oAAAE.go.th/zone1

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดพะเยา ปี 2560 มีมูลค่า 36,016 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตรมูลค่า 12,273 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 23,743 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.1 รองลงมา คือ สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 13.2 สาขาการขนส่งขายปลีกและการซ่อมแซมยานยนต์มีสัดส่วนร้อยละ 12.3 สาขาตัวกลางทางการเงินมีสัดส่วนร้อยละ 8.2 สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และประกันสังคมภาคบังคับ มีสัดส่วนร้อยละ 7.2 และสาขาอื่นๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 25.0 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

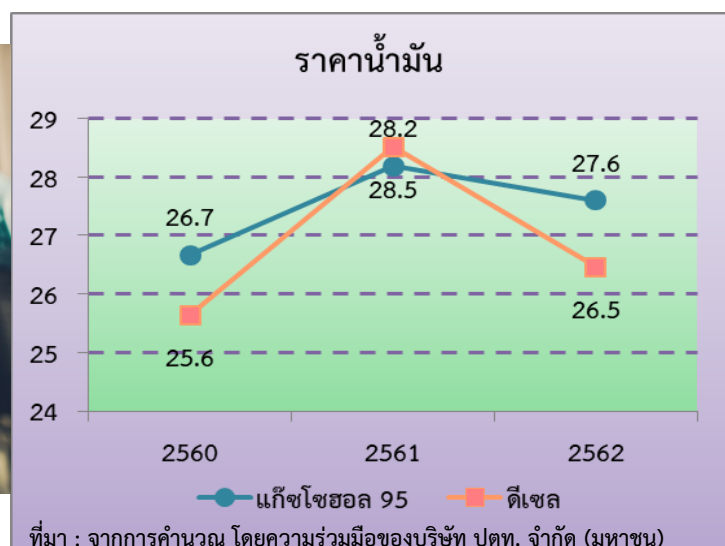
โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง สาขาการศึกษา และสาขาการขนส่งขายปลีกเป็นสำคัญ โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง ลำไย หอมแดง มันสำปะหลัง ยางพารา หน่อไม้สุกร ไก่เนื้อ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ปลานิล) แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา เป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับภาคการเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าข้าว พืชไร่ พืชสวน ปศุสัตว์ และประมง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ นโยบายทางด้านเกษตรอื่นๆ อาทิ นโยบายการประกันราคาสินค้าเกษตร ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพะเยา ในปี 2560 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 86.7 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 9.5 2.4 1.3 และ 0.1 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 ราคาน้ำมัน

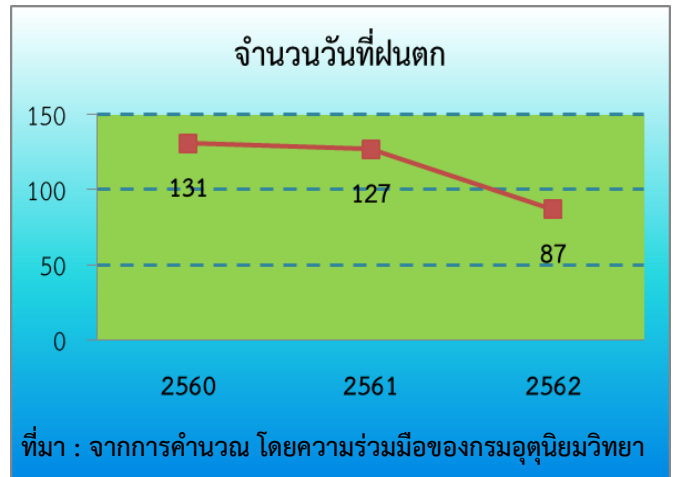
ในปี 2562 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 ของจังหวัดพะเยา เฉลี่ยอยู่ที่ 27.6 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 4.1 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 28.2 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 26.5 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 25.6 บาทต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการขนส่งและการบริการทางการเกษตรเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในจังหวัดพะเยา ปี 2562 เฉลี่ย 87 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือน สิงหาคม ซึ่งลดลงจากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 127 วัน หรือลดลงร้อยละ 40.0 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 261.2 มิลลิเมตร ลดลงจากปี 2561 ที่มีปริมาณ 490.2 มิลลิเมตร หรือลดลงร้อยละ 46.7 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change) เกิดภาวะการเกิดเอลนีโญที่สภาพอากาศแปรปรวน ฝนตกน้อยลง ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปกติ ส่งผลให้เกิดภัยแล้ง

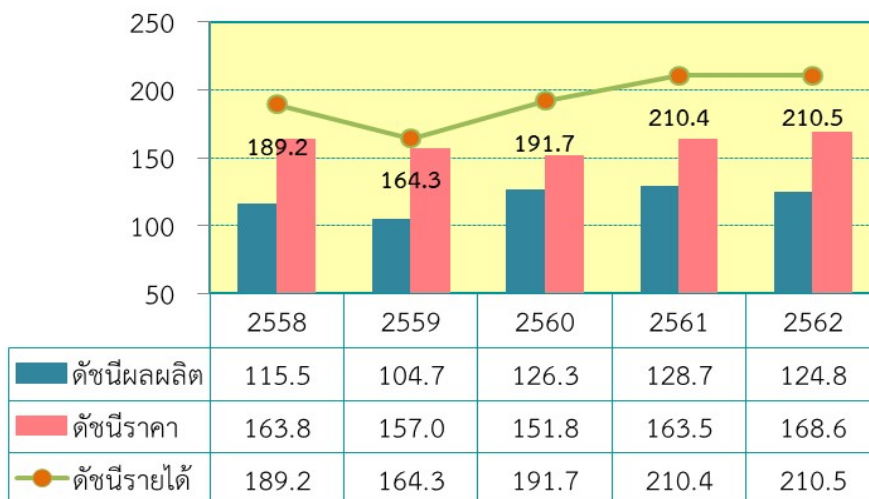

2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น ฝนทิ้งช่วงยาวนาน เกิดภาวะภัยแล้ง เกิดอุทกภัยในช่วงที่ฝนตกหนักเกินไป
- สถานการณ์การระบาดของโรคไหม้คอร่วงพื้นที่แหล่งผลิตข้าวนาปี ในอำเภอเมืองพะเยา แม่ใจ ดอกคำใต้ ภูกามยาว จุน เชียงคำ และปง จังหวัดพะเยา
- สถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ในพื้นที่อำเภอปง ดอกคำใต้ และเมืองพะเยา ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา : จากการคำนวณ

จากกราฟแสดงให้เห็นว่า ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดพะเยา ของปี 2562 อยู่ที่ระดับ 124.8 ลดลงร้อยละ 3.0 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 128.7 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 168.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 163.5 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่เพิ่มขึ้นในส่วนของสินค้าพืช ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ลำไย ลิ้นจี่ หอมแดง และสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร และไก่เนื้อ ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกร

อยู่ที่ระดับ 210.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 210.4

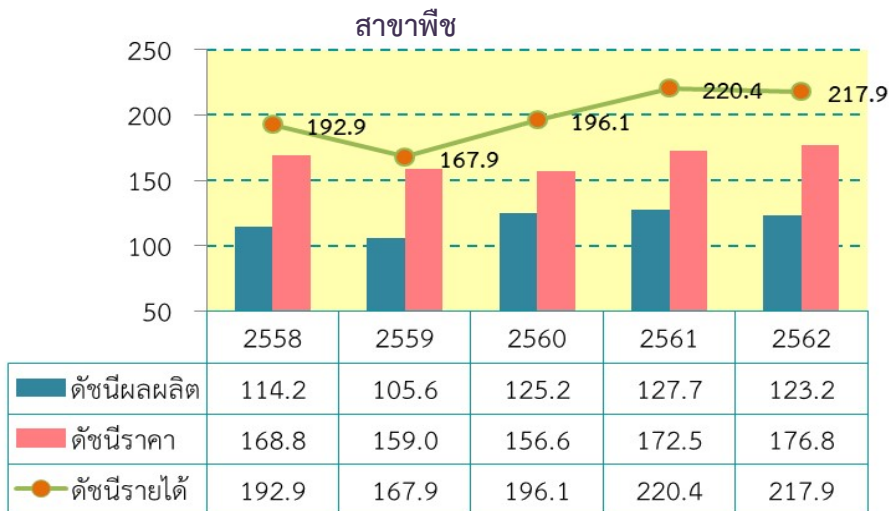
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2562

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดพะเยา ได้พิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น อาทิ สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อน ภาวะฝนทิ้งช่วง เกิดโรคระบาด ศัตรูพืช และภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดพะเยา ในปี 2562 หดตัวร้อยละ 7.1 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยสาขาประมงหดตัวร้อยละ 20.7 สาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.4 สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 7.1 และสาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 6.4 ส่วนสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.3 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

❖ สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 123.2 ลดลงร้อยละ 3.5 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 127.7 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 176.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 172.5 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ของสาขาพืชลดลงมาอยู่ที่ระดับ 217.9 หรือลดลงร้อยละ 1.1 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 220.4

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา : จากการคำนวณ

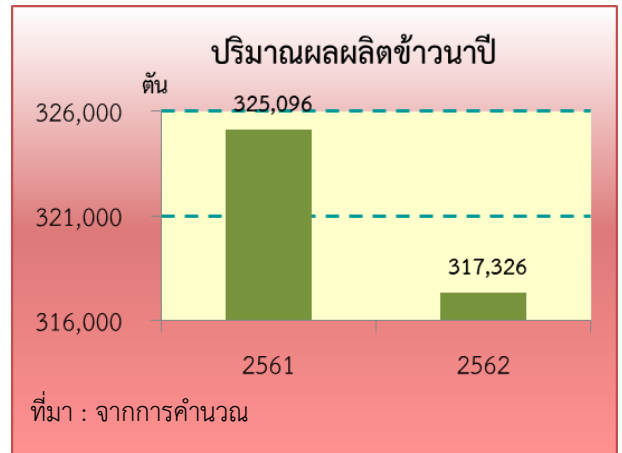
ภาวะการผลิตสาขาพืชปี 2562 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ลิ้นจี่ ลำไย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวนาปี ผลผลิตลดลงร้อยละ 37.97 29.70 3.45 และ 2.39 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงเจริญเติบโตได้รับผลกระทบจากความผันผวนของสภาพอากาศ ฝนตกในฤดูหนาว อากาศแล้งฝนทิ้งช่วงนาน ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตและคุณภาพลดลง ประกอบกับหนอนกระทู้ระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และเกิดโรคไหม้คอรวงในข้าวนาปี อย่างไรก็ตามยังมีสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดพะเยา ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวนาปรัง หอมแดง และยางพารา ที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 19.53 17.93 15.37 และ 8.64 ตามลำดับ ส่งผลให้ภาพรวมสาขาพืชในปี 2562 หดตัวร้อยละ 3.4

❖ ข้าวนาปี

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี 2562 เท่ากับ 317,326 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 325,096 ตัน หรือลดลงร้อยละ 2.39 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลง การเลื่อนระยะเวลาในการปลูกให้ช้าลง การปรับเปลี่ยนพันธุ์จากข้าวไม่ไวแสงเป็นข้าวไวแสงในบางพื้นที่ จากการประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ทั้งช่วงนาน และการระบาดของโรคไหม้คอรวง ทำให้เมล็ดข้าวลีบ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ลดลง

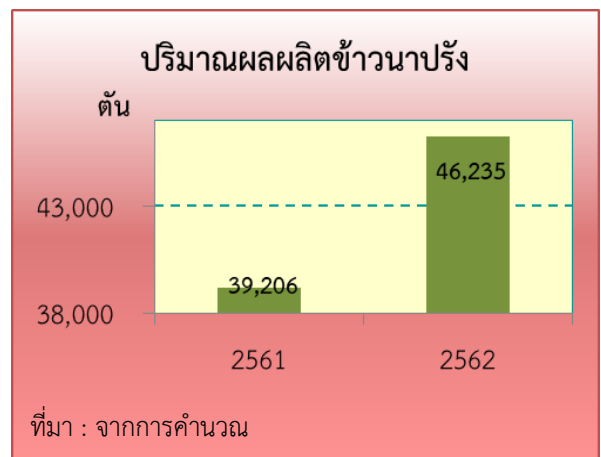
ระดับราคา

ปี 2562 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 12,600 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.78 ซึ่งใกล้เคียงกับปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 11,800 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวนาปีออกสู่ตลาดในปริมาณที่ลดลง ในขณะที่ตลาดมีความต้องการข้าวอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่ในจังหวัดพะเยาจะเป็นพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 กข15 กข6 สันป่าตอง 1 ซึ่งจะปลูกข้าวเหนียวไว้สำหรับรับประทานและข้าวเจ้าจะจำหน่ายสู่ตลาด

❖ ข้าวนาปรัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังปี 2562 เท่ากับ 46,235 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 39,206 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.93 ส่วนใหญ่จะปลูกพันธุ์สันป่าตอง 1 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากแรงจูงใจด้านราคา ซึ่งราคาข้าวในปีที่ผ่านมาราคาดีขึ้นเรื่อยๆ ถึงแม้ว่าภาครัฐจะดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนข้าวนาปรัง ได้แก่ โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย (พืชตระกูลถั่ว พืชผัก) แต่เกษตรกรก็ยังคงการปลูกข้าวนาปรังถึงแม้จะเสี่ยงต่อภาวะภัยแล้ง และฝนทิ้งช่วง

ระดับราคา

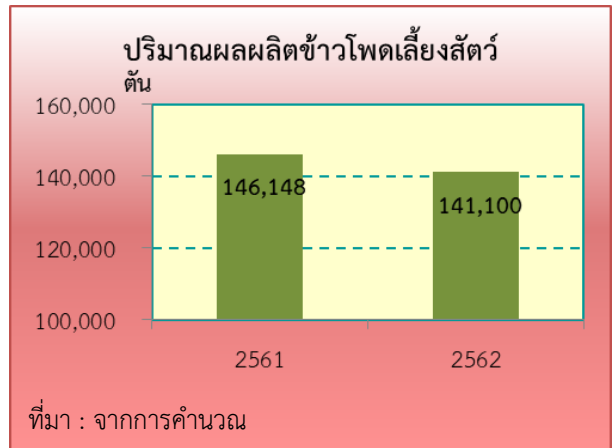
ปี 2562 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 10,200 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.5 ซึ่งปี 2561 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 8,000 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวในประเทศลดลง ความต้องการข้าวในตลาดคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

❖ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2562 มีผลผลิต 141,100 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 146,148 ตัน หรือลดลงร้อยละ 3.45 เนื่องจากหลายพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วงนาน และหนอนกระทู้ข้าวโพดระบาดทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย เกษตรกรต้องปลูกซ่อมแซมในพื้นที่ที่เสียหาย ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และเกษตรกรได้เพิ่มการฉีดพ่นยามากขึ้นทำให้ต้นทุนก็เพิ่มขึ้นตาม

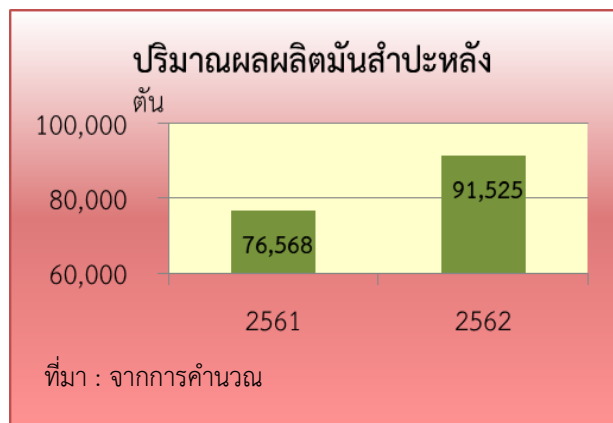
ระดับราคา

ปี 2562 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ณ ความชื้น 14.5% เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 8.20 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 6.49 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.70 บาท เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

❖ มันสำปะหลัง

ภาวะการผลิต

มันสำปะหลังปี 2562 มีปริมาณผลผลิตเท่ากับ 91,525 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 76,568 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.53 เนื่องจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการในการปลูกและดูแลรักษาที่ดี มีการใช้ท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพ แขนงน้ำยาฆ่าเชื้อ และเร่งรากก่อนทำการปลูกทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ระดับราคา

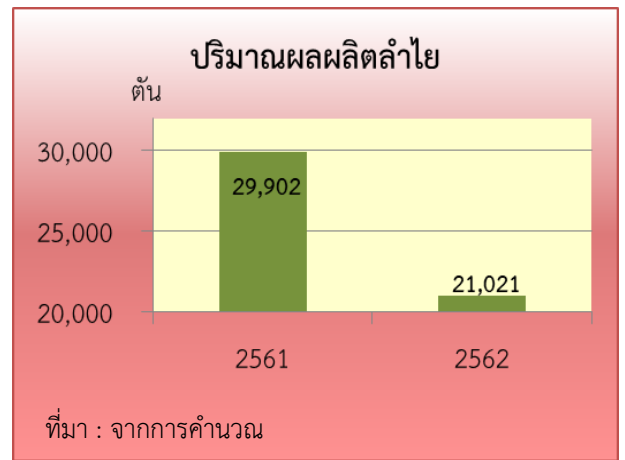
ปี 2562 ราคามันสำปะหลังสดคละที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.50 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 13.63 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.20 บาท เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานในประเทศ ประกอบกับคุณภาพเชื้อแป้งในหัวมันสำปะหลังอยู่ในระดับดี ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

❖ ลำไย

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตลำไยปี 2562 เท่ากับ 21,021 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 29,902 ตัน หรือลดลงร้อยละ 29.70 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภาวะภัยแล้งที่ยาวนาน ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อการติดช่อดอก และการเจริญเติบโตของผล ทำให้เกิดการร่วงหล่นทั้งผลที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ ในระยะต่อมาเจอฝนตกปริมาณมาก ทำให้ผลแตก ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และคุณภาพลดลง

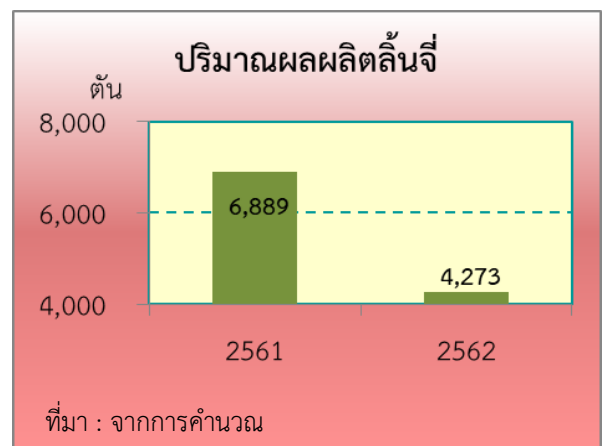
ระดับราคา

ปี 2562 ราคาลำไยร่วงเกรด A ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.90 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.50 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.21 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลงจำนวนมาก ความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จากสภาพอากาศที่ร้อนและแล้งยาวนานส่งผลต่อคุณภาพผลผลิตซึ่งผลผลิตในจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่จะเป็นเกรดเอ และปี ซึ่งส่วนใหญ่ตลาดของจังหวัดพะเยาจะจำหน่ายเป็นลำไยร่วงเพื่อเข้าโรงงานอบ

❖ ลิ้นจี่

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตลิ้นจี่ปี 2562 เท่ากับ 4,273 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 6,889 ตัน หรือลดลงร้อยละ 37.97 เนื่องจากในช่วงติดดอก สภาพอากาศไม่หนาวเย็น มีฝนตก และในช่วงติดผล สภาพอากาศร้อนจัด ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต ทำให้ผลแตก ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และเกษตรกรบางส่วนหันไปปลูกลิ้นจี่พันธุ์นครพนมเป็นพันธุ์ที่อาศัยอุณหภูมิไม่ต่ำมากนักในการติดดอก (เดิมปลูกพันธุ์ฮงฮวยที่ต้องอาศัยความหนาวเย็นในการติดดอก) เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่ไม่ต้องการอากาศหนาวในการออกดอก

ระดับราคา

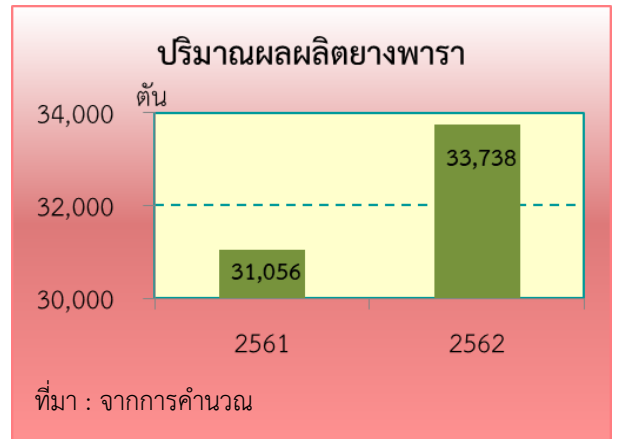
ปี 2562 ราคาลิ้นจี่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 60.00 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาค่อนข้างมาก ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 20.00 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 200 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลงจำนวนมาก ในขณะที่ความต้องการบริโภคลิ้นจี่ก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา (ก้อนถ้วย) ปี 2562 เท่ากับ 33,738 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 31,056 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.64 เนื่องจากสัดส่วนเนื้อที่กรีดยางได้จากต้นยางพาราที่มีอายุเฉลี่ย 10-15 ปี เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ทำให้สามารถผลิตน้ำยางได้เพิ่มมากขึ้น และมีเนื้อที่เปิดกรีดใหม่ในอำเภอเชียงคำ และปง จังหวัดพะเยา

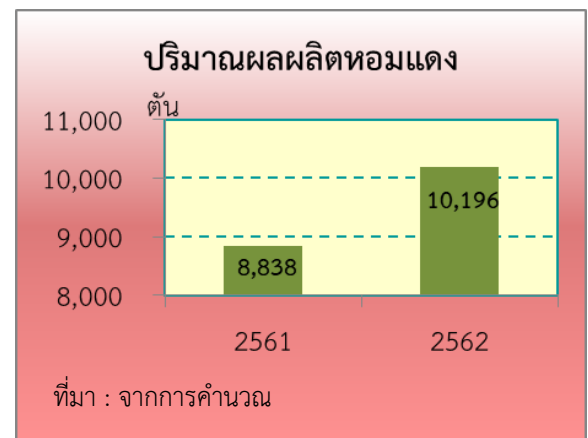
ระดับราคา

ปี 2562 ราคายางพารา (ก้อนถ้วย) ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 20.10 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 9.84 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.30 บาท เนื่องจากมีการรวมกลุ่มเกษตรกรและการจัดการตลาดเพื่อประมูลกับการยางแห่งประเทศไทย และรัฐบาลมีนโยบายประกันรายได้ยางพารา รวมทั้งการสนับสนุนใช้ยางพาราภายในประเทศ ส่งผลให้ราคายางพาราปรับตัวสูงขึ้น

❖ หอมแดง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตหอมแดงปี 2562 เท่ากับ 10,196 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 8,838 ตัน หรือเพิ่มร้อยละ 15.37 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลง ซึ่งแหล่งที่ผลิตส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน ถึงแม้จะมีปัญหาสภาพอากาศร้อนและแล้ง แต่เกษตรกรมีความชำนาญและมีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ระดับราคา

ปี 2562 ราคาหอมแดงสดที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.50 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.90 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.68 เนื่องจากผลผลิตหอมแดงมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ปี 2562 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยปี 2562 อยู่ที่ระดับ 72.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 70.4 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 150.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 138.2 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 109.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 97.3

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์

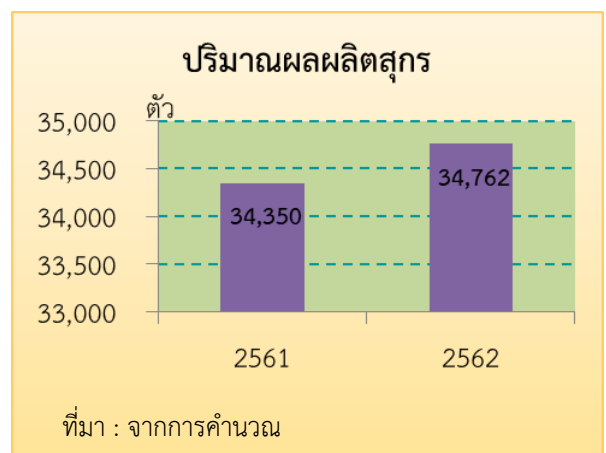
ที่มา : จากการคำนวณ

การผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 2.3 เมื่อเทียบกับปี 2561 เนื่องจากผู้เลี้ยงสุกร โคเนื้อ และไก่เนื้อ มีการปรับระบบการเลี้ยงเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์มมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสัตว์เป็นอย่างดี ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ให้ความช่วยเหลือดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างทั่วถึงทำให้ระบบการผลิตปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรรายย่อยมีจำนวนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ตลาดทั้งในและต่างประเทศยังมีความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

❖ สุกกร

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกกรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นทำให้มีผลผลิตลูกสุกกรออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอโดยในปี 2562 มีปริมาณการผลิตสุกกรมีชีวิต 34,762 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 34,350 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 เนื่องจากผู้ประกอบการมีการส่งเสริมให้ทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงรายใหญ่และรายย่อยให้ขยายปริมาณการผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการฟาร์ม และเฝ้าระวังป้องกันโรคเป็นอย่างดี

ที่มา : จากการคำนวณ

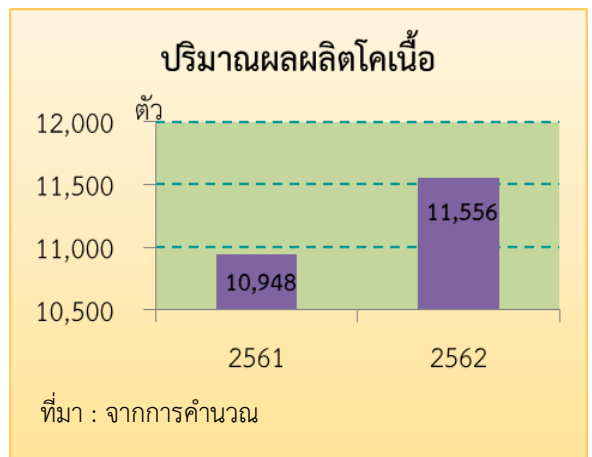
ระดับราคา

ปี 2562 ราคาสุกรน้ำหนักต่ำกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 75.50 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.00 จากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 59.45 บาท เนื่องจากตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกเนื้อสุกรยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาห์แอฟริกาในสุกร ทำให้ปริมาณความต้องการเนื้อสุกรของไทยเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากพบการระบาดในประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จีน มอญโกเลีย สเปน ลาว และพม่า ส่งกระทบให้ปริมาณผลผลิตสุกรในระบบตลาดลดลง ทำให้ราคาสุกรปรับตัวเพิ่มขึ้น

❖ โคเนื้อ

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยปี 2562 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อ มีชีวิต 11,556 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีปริมาณการผลิต 10,948 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.56 เนื่องจากผู้บริโภคมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลมีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ เช่น โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ส่งผลให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

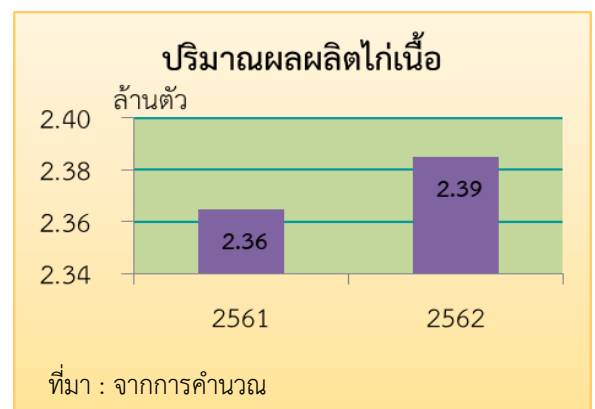
ระดับราคา

ในปี 2562 ราคาโคเนื้อเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 29,559 บาท ลดลงร้อยละ 2.64 จากปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 30,359 บาท เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรได้รับลดลง แม้จะมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น

❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อปี 2562 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2561 โดยเพิ่มขึ้นจาก 2,364,827 ตัว เป็น 2,385,087 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.86 เนื่องจากความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นจากความนิยมของผู้บริโภคที่รักสุขภาพหันมาบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีไขมันต่ำ ให้โปรตีนสูง และเนื้อไก่มีราคาถูก ทำให้ผู้เลี้ยงเพิ่มผลผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคที่มากขึ้น

ระดับราคา

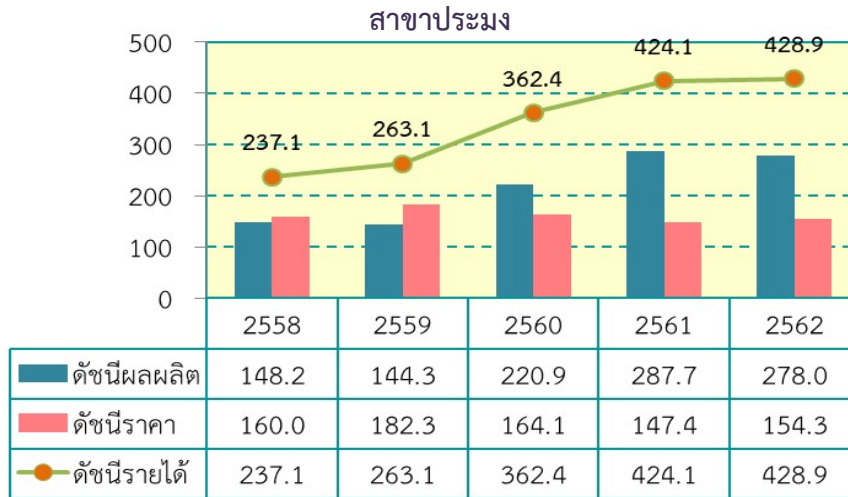
ในปี 2562 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 41.53 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 40.23 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.23 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

❖ สาขาประมง

ผลผลิตประมงจังหวัดพะเยา ปี 2562 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2561 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 278.0 ลดลงร้อยละ 3.4 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 287.7 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 154.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 147.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 428.9 ลดลงร้อยละ 1.1 จากปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 424.1

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงจังหวัดพะเยา ปี 2562 หดตัวร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับปี 2561 เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทำให้อัตราการตายมีปริมาณสูง ส่งผลให้การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด (ปลานิล) และการจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2562 สาขาบริการทางการเกษตรจังหวัดพะเยา ขยายตัวร้อยละ 0.9 เนื่องจากมีกิจกรรมการเตรียมดินเพิ่มขึ้น พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการปลูกใหม่และปลูกซ่อมครั้งที่ 2 จากการระบาดของโรคหนอนกระทู้ แต่อย่างไรก็ตามในการจ้างบริการเกี่ยวนวดข้าวกลับลดลง จากปริมาณผลผลิตข้าวนาปีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จึงทำให้มีกิจกรรมการบริการทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

❖ สาขาป่าไม้

ในปี 2562 สาขาป่าไม้จังหวัดพะเยา หดตัวร้อยละ 1.5 เนื่องจากการตัดไม้ท่อนใน 2-3 ปีที่ผ่านมาจำนวนมาก แต่เกษตรกรก็ได้ขยายพื้นที่ปลูกไม้เพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังเจริญเติบโตไม่ทัน ประกอบกับกรมป่าไม้ ได้แก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ให้สามารถปลูกและตัดไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มิใช่ป่าได้โดยไม่ผิดกฎหมายในปี 2562 แต่ในพื้นที่จังหวัดพะเยามีจำนวนพื้นที่ที่จะผลิตไม้ท่อนในที่ดินมิใช่ผืนป่าเพียงเล็กน้อย จึงทำให้มีปริมาณการตัดไม้ท่อนในปี 2562 ลดลง

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563

เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดพะเยา ในปี 2563 คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.3) – 0.7 โดยสาขาพืชคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.1) – (-0.1) สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 8.7 – 9.7 และสาขาประมงคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.2) – (-1.2) สาขาบริการทางการเกษตรคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.5) – 0.5 และสาขาป่าไม้คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.5) – (-0.5) ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดัน แต่ก็มีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

❖ สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2563 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.1) – (-0.1) จากปี 2562 จากผลผลิตที่เก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีผลต่อภาคเกษตร เช่น สภาพอากาศที่แปรปรวน ภูมิอากาศที่มีแนวโน้มจะแล้งมากกว่าเดิม น้ำฝนที่คาดว่าจะตกอย่างไม่สม่ำเสมอ ไม่ตกตามฤดูกาล ปัญหาโรคพืชและแมลงระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย-สารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้นและภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ ส่วนราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2562 อยู่ในระดับสูง น่าจะจูงใจ ทำให้เกษตรกรอาจขยายการผลิตได้ เพิ่มพื้นที่ปลูก และดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลผลิตสาขาพืชในปี 2563 คาดการณ์ว่าจะลดลงเล็กน้อย เนื่องจากปัญหาภัยแล้งที่อาจจะรุนแรงกว่าปีที่ผ่านมา และในช่วงเดือนธันวาคม ของปีที่ผ่านมาเกิดฝนตกหนัก ลูกเห็บตก ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่ผลกำลังติดดอก อาจทำให้ได้รับความเสียหาย แต่ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี 2563 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2563 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 8.7 – 9.7 จากปี 2562 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อ สุกร และไก่เนื้อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรและกรมปศุสัตว์ร่วมมือกันในการควบคุมและป้องกันโรคจากภายนอกอย่างเข้มงวด

❖ สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2563 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.2) – (-1.2) เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะเลี้ยง และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ส่งผลให้ผลผลิตปลาเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2563 มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.5) – 0.5 เนื่องจากการจ้างการเตรียมดินในการปลูกพืชที่เพิ่มขึ้น แต่การจ้างบริการการเก็บเกี่ยวคาดว่าจะลดลงจากผลผลิตที่ลดลง จากการประสบภาวะภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วงนาน

❖ สาขาป่าไม้

ปี 2563 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-1.5) – (-0.5) จากการที่ป่าไม้ที่ต้องใช้เวลานานในการเจริญเติบโต

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดพะเยา

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2562	2563
ภาคเกษตร	(-2.7)	(-0.3) – 0.7
พืช	(-3.4)	(-1.1) – (-0.1)
ปศุสัตว์	2.3	8.7 – 9.7
ประมง	(-4.3)	(-2.2) – (-1.2)
บริการทางการเกษตร	0.9	(-0.5) – 0.5
ป่าไม้	(-0.9)	(-1.5) – (-0.5)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ปี 2561	ปี 2562	อัตราการเปลี่ยนแปลง
			(ร้อยละ)
ข้าวนาปี (ตัน)	325,096	317,326	-2.39
ข้าวนาปรัง (ตัน)	39,206	46,235	17.93
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	146,148	141,100	-3.45
มันสำปะหลัง (ตัน)	76,568	91,525	19.53
ลำไย (ตัน)	29,902	21,021	-29.70
ลิ้นจี่ (ตัน)	6,889	4,273	-37.97
ยางพารา (ตัน)	31,056	33,738	8.64
หอมแดง (ตัน)	8,838	10,196	15.37
สุกร (ตัว)	34,350	34,762	1.20
โคเนื้อ (ตัว)	10,948	11,556	5.55
ไก่เนื้อ (ตัว)	2,364,827	2,385,087	0.86
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	9,399	9,030	-3.93
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	2,901	2,850	-1.75

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ

หน่วย: บาท

สินค้า	ปี 2561	ปี 2562	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวนาปี (ตัน)	11,800	12,600	6.78
ข้าวนาปรัง (ตัน)	8,000	10,200	27.5
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	7.70	8.20	6.49
มันสำปะหลัง (ตัน)	2.20	2.50	13.63
ลำไย (ตัน)	23.50	25.90	10.21
ลิ้นจี่ (ตัน)	20.00	60.00	200
ยางพารา (ตัน)	18.30	20.10	9.84
หอมแดง (ตัน)	6.90	9.50	37.68
สุกร (ตัว)	59.45	75.50	27.00
โคเนื้อ (ตัว)	30,359	29,559	-2.64
ไก่เนื้อ (ตัว)	40.23	41.53	3.23
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	55.55	56.99	2.59
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	52.80	56.30	6.63

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร